Gemeente Heerde

cittaslow

Raadsvoorstel

Raadsvergadering:	30 oktober 2023
Commissie:	9 oktober 2023
Agendapunt:	4.
Onderwerp:	Erfgoedverordening gemeente Heerde 2023
Afdeling:	ROW
Opsteller:	Robinia Perlot
Telefoonnummer:	06-51640779
E-mailadres	R.perlot@heerde.nl
Portefeuille:	J.W.J. van Ommen
Programma:	Monumentenzorg

De raad besluit om:
De Erfgoedverordening gemeente Heerde 2023 vast te stellen.

Inleiding
Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet heeft gevolgen voor de vigerende monumentenverordening uit 2011. Op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet moet de monumentenverordening (technisch) zijn aangepast aan de Omgevingswet. Daarnaast is in 2016 de Erfgoedwet in werking getreden. De Erfgoedwet vervangt en integreert verschillende wettelijke regelingen op het gebied van cultureel erfgoed. Naast de Erfgoedwet wordt besluitvorming over cultureel erfgoed in de fysieke leefomgeving op termijn geregeld via de Omgevingswet. Het bovenstaande betekent dat de monumentenverordening uit 2011 niet langer voldoet en toe is aan vernieuwing. In deze vernieuwing wordt voorzien met de concept erfgoedverordening die hierbij ter vaststelling aan uw raad wordt voorgelegd.

De concept erfgoedverordening is voorgelegd aan het Gelders Genootschap en aan de Erfgoedcommissie van onze gemeente. Daarnaast is de verordening toegestuurd aan de Heerder Historische Vereniging, Stichting IJsselhoeven, Stichting Molenbezit Gemeente Heerde en Erve IJzerman voor reactie.

Beoogd doel
Het vaststellen van de "Erfgoedverordening gemeente Heerde 2023" waardoor deze voldoet aan de Omgevingswet en de Erfgoedwet.

Bevoegdheid / Juridisch kader
Erfgoedwet
Omgevingswet

Eerdere besluitvorming en kaders
Monumentenverordening Heerde 2011

Argumenten
1.1 Veranderende wet- en regelgeving noopt tot wijziging
De komst van de Erfgoedwet en de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 maakt dat aanpassing van de huidige monumentenverordening nodig is. De nieuwe erfgoedverordening biedt de basis voor een goede bescherming van ons cultureel erfgoed.

1.2 *De erfgoedverordening is gebaseerd op de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)*
Door de modelverordening als basis te nemen is een goede bescherming van ons cultureel erfgoed onder de Omgevingswet en de Erfgoedwet geborgd. Als bijlage 2 bij dit raadsvoorstel is een excelbestand gevoegd met daarin uitgewerkt welke bepalingen van de oude verordening zijn overgenomen, gewijzigd of vervallen in de nieuwe verordening.

1.3 De erfgoedverordening biedt nieuwe instrumenten voor bescherming van ons erfgoed
Denk hierbij bijvoorbeeld aan de aanwijzing tot gemeentelijke beschermd cultuurgoed of gemeentelijke verzameling (artikelen 3 en 4) van de verordening, maar ook de instandhoudingsverplichting voor gemeentelijke monumenten (artikel 13), de mogelijkheid tot aanwijzing van een beschermd stads- of dorpsgezicht (artikelen 16 en 17) en de vangnetbepaling archeologie (artikel 20). In het Excel bestand dat als bijlage 2 is opgenomen wordt ten aanzien van deze nieuwe bepalingen kort aangegeven wat de reden voor opname van deze bepalingen is.

1.4 De erfgoedverordening past in de Cittaslow-gedachte
Als Cittaslow-gemeente heeft Heerde aandacht voor cultuurhistorie en het koesteren van gemeentelijk erfgoed hoog op de agenda staan. Dit komt tot uitdrukking in het collegeakkoord onder de noemer “Oog voor het verleden”. Maar ook in de ontwerp Omgevingsvisie waarin aangegeven wordt dat “we werken aan het Heerde van de toekomst met respect voor onze kwaliteiten en ons verleden” (blz. 15, onder kop 2. Onze kwaliteiten en ons verleden zijn ons vertrekpunt).

Kanttekeningen
1.1 Pas inwerkingtreding verordening als de Omgevingswet in werking
Deze erfgoedverordening is opgesteld voor de situatie onder de Omgevingswet. Met andere woorden deze verordening geeft het gemeentelijk kader voor de bescherming van gemeentelijk cultureel erfgoed onder de Omgevingswet. Daarom is deze verordening voor wat betreft de inwerkingtreding gekoppeld aan de Omgevingswet. Dit is geregeld in artikel 22, lid 1, van de verordening. Tot inwerkingtreding Omgevingswet blijft de huidige monumentenverordening van kracht. Deze wordt ingetrokken als de nieuwe erfgoedverordening in werking treedt.

1.2 De erfgoedverordening bevat tijdelijk nog regels over de fysieke leefomgeving
Vanaf het moment dat het definitieve omgevingsplan er moet zijn (2032), mag de erfgoedverordening geen regels meer bevatten die op de fysieke leefomgeving zien. Artikel 3.16, derde lid, van de Erfgoedwet komt dan te luiden: “De [Erfgoed]verordening bevat geen regels over de fysieke leefomgeving als bedoeld in artikel 2.4 van de Omgevingswet”. De erfgoedverordening kan dan nog wel betrekking hebben op de bescherming van cultuurgoederen of verzamelingen. Dat betekent dat de erfgoedverordening tegen die tijd aangepast moet worden.

Geld
Niet van toepassing.

Communicatie
De verordening zal op de gebruikelijke wijze worden bekendgemaakt.

Uitvoering
Instanties die te maken krijgen met de erfgoedverordening worden geïnformeerd over uw besluit en de inwerkingtreding van de verordening. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan de commissie ruimtelijke kwaliteit en de Erfgoedcommissie (straks onder de Omgevingswet vormen deze commissies de gemeentelijke adviescommissie).

Advies commissie(s)
De commissie adviseert behandeling als B-onderwerp..

Heerde, 29 augustus 2023

Het college van Heerde
drs. J.W. Wiggers, burgemeester
B. van Zuthem, gemeentesecretaris

Bijlagen:
1. Raadsbesluit Erfgoedverordening gemeente Heerde 2023;
2. Monumentenverordening Heerde 2011;
3. Overzicht monumentenverordening – erfgoedverordening.

Ter inzage: -